

Det uppresta korset

"Hur ofta gör vi inte korstecknet! Vi bekräftar med det säkerligen vårt ja till det egna korset." En betraktelse om korset inför stila veckan.

2009-03-12

Mycket kryssar vi i och korsar för – formulär, lotter, valsedlar. Ett streck räcker inte, det måste vara två som överkorsar varandra, samtidigt beslut och bekräftelse. Tecknet som man sakligt kan beskriva som en tvådelad förbindelse av diametralt motsatta punkter är sen urminnes

tider symbolisk. Det sägs, att det under antiken var symbolen för det extremas enhet, syntesens och måttets.

Också vi katoliker har det symboliska innehållet i minnet, när vi gör korstecknet, korsar oss. Med det fullföljer vi inte ett bestämt syfte utan bekräftar vårt eget dop, även om vi inte uttryckligen tänker på det.

Korstecknet är ingen privat symbol. Det finns där i början och i slutet av varje liturgisk högtid. I Långfredagens liturgi bärs korset på ett enkelt men högtidligt sätt fram inför altaret. Prästen avtäcker det, medan han tre gånger sjunger: "Se korset, på vilket Herren, världens Frälsare, hängde." Alla svarar: "Kom låt oss tillbedja". Som tecken för frälsningen och återlösningen höjs det över församlingen och ställs fram för att vördas.

Korset når de helt aningslösa

Sen den första Långfredagen är korset frälsningens redskap. Jesu avrättning framkallar också de icke troendes respekt, kanske bara som inför en idealists död, som skapade ett underbart stycke mänsklig historia. Kristna ser i den överhuvudtaget frälsningshistoriens centrum: ett mysterium, som överskrider alla tidsgränser och ständigt förblir aktuellt – inte som i en berättelse om något som en gång hände utan som något, som fortfarande är verkligt. ”Guds Son – korsfäst för alla – har märkt alla med korsets tecken”, skriver en av de första stora teologerna från antiken, Irenaeus av Lyon under det första århundradet. Allt betyder: verksamt i samtliga världshändelser, i det förgångna och i framtiden. Men det betyder också var och ens personliga historia. Korsets kraft når inte bara dem, som tror på det utan även de helt aningslösa, som skyggar för att gå under i en absurd världs

meningslöshet. Bara den som avsiktligt och föraktfullt vänder sig bort från det, utesluter sig själv.

Med överraskande modern känslighet visar en annan kyrklig författare under 300-talet på frälsningens vidd: "Gud har sträckt ut sina armar på korset för att omfamna världens gränser". Det är som en efterklang av den antika korssymboliken såsom enhet och sammankoppling av extremer. Men det är inte de två bjälkarna, som är de förbindande, utan den Korsfäste själv, "fastnaglad vid bjälken, ensam, med armarna utsträckta som en präst för evigt" (Josemaría Escrivá, Guds Vänner, 240)

Vardag i korsets tecken

Hur ofta gör vi inte korstecknet! Vi bekräftar med det säkerligen vårt ja till det egna korset. Samtidigt förstår vi i trons ljus, att våra svårigheter och vårt elände är förbundna med

Jesu lidande – med Hans kors, det heliga korset, som helar vårt kors. Jesu Kristi kors då på den tiden och det egna korset nu idag förenar obönhörlighet och nåd. Visserligen får död och lidande, olycka och orättfärdighet, ensamhet och nöd ingen förklaring där, som om det handlade om ett idésystem. Men de finner sin mening i korset.

Korsets mysterium präglar sen vår vardag: att närma sig Herren med allt, vad man har – också med de egna plågorna och bördorna. Och sen upptäcka, att bördorna inte avlastas men väl upphör att tynga, eftersom de blir ett med Kristi kors. Det egna lidandet förenar sig med lidandet på den första Långfredagen som en hemlighetsfull gåva av Gud till sina barn. ”I passionstragedin fullbordas vårt eget liv och hela mänsklighetens historia. Stilla veckan kan inte inskränkas till att vara ett enkelt minne: det handlar om Jesu Kristi

mysterium som fortsätter i våra själar.” (Josemaría Escrivá, När Kristus går förbi, 96)

Passionshistoriens bilder

I många medeltida framställningar ser man i ett hålrum under korset ett kranium: Adams skalle. Den poetiska bilden vill betona det djupa sammanhanget mellan Adam och Kristus, den första och den fulländade människan. Enligt legenden ville den döende Adam skaffa sig en odödlighetens frukt från livets träd i Paradiset, men han fick bara ett frö. Ur detta frö växte ett träd, av vilket trä bödlarna timrade Kristi kors.

Under senmedeltiden framställs inte passionshistorien genom legender utan genom den verkliga nöd, som drabbar människor genom sjukdomar. På Matthias Grünewalds ”Isenheimer Altar” är Jesu kropp översållad med variga sår. Och alla

de, som står vid korset, vrider sina händer i smärta: Guds Moder, Maria Magdalena, lärjungen Johannes. Bara Johannes Döparen tycks upphöjd och står utanför det historiska ögonblicket. Han var inte vittne till Kristi lidande, utan dess profetiske förkunnare såsom lammet mellan honom och korset symboliserar. Hans utsträckta finger visar på den korsfäste med en gest, som gäller för alla människor i alla tider.

Klippan, som Kristi kors är upprest på, är den klippa, som bär oss.

Av Josef Arquero

.....

pdf | Dokument automatiskt skapad
från [https://opusdei.org/sv-se/article/
det-uppresta-korset/](https://opusdei.org/sv-se/article/det-uppresta-korset/) (2026-02-28)